

פרק שני

צבא ההגנה לישראל

צבא ההגנה לישראל

פעולות הביקורת

נבדקו היבטים בפעילות הביטחון השוטף שמקיים צה"ל בגבול ישראל-ירדן בגזרת פיקוד המרכז. המיקוד היה על היערכותם של כוחות צה"ל בגזרה, על יכולותיהם המבצעיות ועל הפעולות שהם עורכים אל מול הייעוד, התפקידים והמשימות המוטלות עליהם; כמו כן נבדק התיאום בין הגורמים השונים הפועלים בגזרה. הביקורת נערכה: בצה"ל - בדרג המטה הכללי ובדרגי השדה. בדיקות השלמה נערכו: במשטרת ישראל, במשרד הביטחון ובשירות הביטחון הכללי.

נערכה ביקורת על מערך תנאי השירות של חיילים בשירות חובה בצה"ל. נבדקו בעיקר: תהליכי ההכרה בזכאות לקבלת תשלומי משפחה או ההכרה כחיילים בודדים; הכרה בזכאויות לתנאי שירות של מיועדים לשירות ביטחון; תנאי העבודה של הסגלים העוסקים בטיפול בבקשות בתחום תנאי השירות של חיילים; ופתרונות דיור לחיילים בודדים ולחיילים הזקוקים לכך. במסגרת בדיקת הנושא האחרון בדק משרד מבקר המדינה גם אם תוקנו חלק מהליקויים שהועלו בדוח שנתי 56א של מבקר המדינה משנת 2005 בדוח בנושא "הטיפול של צה"ל בחיילים הזקוקים לסיוע כלכלי". הביקורת נעשתה בעיקר באגף כוח אדם במטה הכללי, בזרוע האוויר והחלל, בפיקוד המרכז ובחיל המודיעין.

נבדק נושא אחזקת מכשור רפואי של צה"ל על ידי חוליות ניידות ובבית מלאכה של מרכז השיקום והאחזקה (מש"א) של אגף הטכנולוגיה והלוגיסטיקה. נבחנו: תקצוב פעילות בית המלאכה ופרקי הזמן שבהם היה ציוד תקול, כפועל יוצא מכך; זמינות ושמישות כלי רכב של המש"א שנועדו לביצוע פעולות האחזקה של הצוותים הניידים; והעמידה בנורמות השירות שנקבעו למש"א בנושא זה. הביקורת נערכה: במש"א; במפקדת קצין הרפואה הראשי ובחלק ממתקניו; במכון לרפואה ימית; וביחידת רפואה אווירית.

נבדקו תהליכי ההתקשרות של משרד הביטחון עם חברה מסוימת לצורכי רכש תכנה עבור חיל האוויר והחלל. הביקורת התמקדה בסוגי ההתקשרויות בין משרד הביטחון לבין החברה; למעורבות גורמים בחיל האוויר והחלל בתהליכי טרום-הרכש והרכש; באופן ניהול המידע להעסקת יועצים במשרד הביטחון; ובתנאים ובתעריפים להעסקת יועצי תכנה על ידי משרד הביטחון. הביקורת נערכה בחיל האוויר והחלל - בלהק ציוד וביחידת התכנה של חיל האוויר והחלל, בלהק ראש המטה ובמינהלת מסוימת; ובמשרד הביטחון - במינהל ההרכשה והייצור ובאגף התקציבים.

בנושא אבדני האפסניה בצה"ל נבדקו בעיקר היבטים הנוגעים לנתוני אגף הטכנולוגיה והלוגיסטיקה במטה הכללי (להלן - אט"ל) בקשר למגמות בתחום אבדני האפסניה בצה"ל והיבטים בתחום ניהול המלאי שיש להם השפעה על היקף האבדנים ועל הדיווח עליהם; הטיפול בנתונים העולים מספירות מצאי הנערכות ביחידות צה"ל; איזוני רישומים הננקטים להקטנת שווי החוסרים המתגלים ביחידות; הדיווח על נתוני האבדן של אפסניה ייעודית במרכזי אט"ל; והצגת נתונים על אבדני נשק ועל סוג מסוים של אמצעי לחימה. כמו כן נבדקו היבטים הנוגעים להליך שבמסגרתו צה"ל מאשר הקצאת כלי נשק צבאיים לאזרחים ולאופן שבו צה"ל מפקח על כלי נשק אלה. הביקורת נעשתה בעיקר במטה הכללי: באט"ל, באגף כוח אדם ובאגף המבצעים שבמטה הכללי; במפקדת פיקוד הצפון, במפקדת פיקוד המרכז, במפקדת הזרוע לבניין הכוח ביבשה ובמפקדת קצין המשטרה הצבאית הראשי.

נעשה מעקב בנושא פעילותם של צה"ל ומשרד הביטחון בתחום ההגנה על הסביבה בצה"ל, שתכליתה לבדוק אם תוקנו הליקויים העיקריים שהועלו בשתי ביקורת קודמות שעשה משרד מבקר המדינה: "הטיפול של צה"ל ושל משרד הביטחון בנושא השמירה על איכות הסביבה בצה"ל", שממצאיה פורסמו בדוח שנתי 55א של מבקר המדינה משנת 2004; ו"הטיפול בהסרת לוחות אזבסט בצה"ל ובמשרד הביטחון", שממצאיה פורסמו בדוח שנתי 57א של מבקר המדינה משנת 2006. כמו כן נבדקה הפעילות של המשרד להגנת הסביבה ומשרד החינוך למניעת הסיכונים הנשקפים לשוהים במוסדות מערכת החינוך המכילים רכיבי אזבסט. המעקב נעשה בצה"ל, במשרד הביטחון, במשרד להגנת הסביבה, במשרד החינוך, במשטרת ישראל ובמפקדת משמר הגבול. בדיקות השלמה נעשו ברשות הממשלתית למים ולביו.

עוד נבדק נושא בתחום האסטרטגי.

ועדת המשנה של הוועדה לענייני ביקורת המדינה של הכנסת החליטה שלא להניח פרק זה על שולחן הכנסת אלא לאזכרו רק בפעולות הביקורת, לשם שמירה על ביטחון המדינה, בהתאם לסעיף 17 לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב].